

Statut Organiczny Polskiej Korporacji Akademickiej

Rozdział I.

Wstęp.

§ 1. Statut Organiczny jest streszczeniem idei, celów i środków działania polskiej korporacji akademickiej i jako taki jest wspólną osnową dla poszczególnych, w skład ZPK!A wchodzących korporacji, których statuty i regulaminy muszą być uzgodnione ze Statutem Organicznym.

§ 2. Sprawy, nie objęte Statutem Organicznym mogą być dowolnie regulowane przez poszczególne korporacje, zgodnie jednak z panującą tradycją i duchem niniejszego statutu,

§ 3. Statut Organiczny zmieniony i uzupełniony być może przez Zjazd PK!A większością $\frac{3}{4}$ głosów korporacji rzeczywistych, obecnych na Zeździe, przy czym propozycje zmian rozesłane muszą być do wszystkich korporacji na 2 tygodnie przed terminem Zjazdu.

Rozdział II.

Istota i cele Korporacji.

§ 4. Korporacja jest stowarzyszeniem ideowo-wychowawczym polskiej młodzieży akademickiej, mającym na celu, przez współpracę w ścisłym gronie kolegów-przyjaciół, przygotowanie swych członków do pracy obywatelskiej dla dobra Ojczyzny.

§ 5. Korporacje przyjmują jako wspólną podstawę ideową następującą deklarację:

a) celem życia każdego korporanta jest praca dla Polski, dla Jej wielkości i potęgi. Dobro Narodu i Państwa jest dla niego najwyższym prawem, miarą wartości moralnych, drogowskazem postępowania;

b) pracę dla Polski pojmuje korporant jako pracę dla całego Narodu. Przeciwstawia się on wszelkim prądom i dążeniom, które ponad interes Narodu i Państwa, jako całości, wynosić pragną interesy osobiste, partyjne, klasowe;

c) korporant zdaje sobie sprawę z niebezpieczeństwa obcych żywiołów, które grożą zatarciem przez Najjaśniejszą Rzeczpospolitą jednolitego narodowego charakteru. Wszędzie i zawsze staje on w obronie polskości, zarówno w dziedzinie dóbr duchowych, jak i materialnych;

d) w korporacjach panuje duch demokratyzmu, łączności braterskiej, równości. Korporant nie może wynosić się ponad innych z powodu swego urodzenia, majątku, stanowiska. Każdy Polak jest dla niego bratem.

§ 6. Do zrealizowania celów powyżej wymienionych służą następujące środki:

a) wyrabianie poszanowania prawa przez ścisłe przestrzeganie statutów i regulaminów, którym się członkowie korporacji dobrowolnie poddali;

b) wyrabianie karność społecznej, poczucia solidarności i obowiązkowości przez poddawanie się uchwałom większości, ścisłe wypełnianie nałożonych obowiązków i zleceń, regularne i punktualne uczęszczanie na zebrania, terminowe płacenie składek itp.

c) wyrabianie odpowiedzialności za swe słowa i czyny przez czuwanie nad swym i swoich kolegów postępowaniem;

d) wyrabianie poczucia honoru i zasad etycznego postępowania przez przestrzeganie zasad honorowych, znajomość kodeksu honorowego, uzgodnienie swego postępowania z zasadami panującymi w korporacji i poddawanie go pod krytykę kolegów (zaskarżanie się);

e) wyrabianie parlamentarne przez uczestniczenie w obradach i przestrzeganie regulaminu prowadzenia obrad oraz przez udział w dyskusji;

f) pomoc intelektualna i uzupełnianie wykształcenia ogólnego i fachowego, ze szczególnym uwzględnieniem nauk z wiedzą i kulturą polską związanych - przez wzajemną pomoc naukową, wygłaszanie referatów, zakładanie bibliotek i czytelni, urządzenie zebrań naukowych itp.;

g) pomoc materialna - przez ustanawianie funduszy stypendialnych, kas pożyczkowych, prowadzenie jadłodajni itp.;

h) łączność ze starszym społeczeństwem - przez współpracę z filistrami;

i) rozwój fizyczny - przez urządzenie sal gimnastycznych, obowiązkowy fechtunek, krzewienie zainteresowania sportowego;

k) posiadanie stałego lokalu (kwatery).

Do osiągnięcia powyższych celów korporacja dążyć będzie z zachowaniem obowiązujących praw i przepisów.

§ 7. Korporacja jest osobą prawną.

§ 8. Korporacja posiada:

a) dewizę korporacyjną;

b) sztandar;

c) herb;

d) oznaki zewnętrzne członków w postaci czapki i wstęgi;

e) cyrkiel (monogram) złożony, z pierwszych liter zdania $\square$ vivat, crescat, floreat $\square$ i pierwszej litery nazwy korporacji;

f) pieczęć okrągłą z odpowiednim napisem w otoku i cyrklem pośrodku.

§ 9. Korporacja jest stowarzyszeniem apartyjnym. Kwestie religijne i polityczne z działalności korporacji jako instytucji są wykluczone, wobec czego nie może ona nosić charakteru partyjnego (partii politycznej).

§ 10. Korporacja łączy swych członków na całe życie. Członkowie korporacji opuszczając wyższą uczelnię mogą zostać jej członkami biernymi - filistrami, na podstawie procedury przepisanej w statutach i regulaminach każdej korporacji.

Rozdział III.

Teren działalności i skład Korporacji.

§ 11. Korporacja jednoczyć może słuchaczy wyższych uczelni jednego tylko miasta;

§ 12. Członkiem korporacji może być każdy Polak {uwzględnieniem §§ 14, 17 i 18}.

§ 13. Członkowie korporacji dzielą się na członków czynnych i członków biernych, czyli filistrów. Członkowie czynni dzielą się na barwiarzy i kandydatów.

§ 14. Kandydatem korporacji zostać może słuchacz zwyczajny szkoły akademickiej (Statut ZPK!A § 10, punkt c), który po zapoznaniu się ze statutem i regulaminami korporacji i złożeniu odnośnego podania zostanie przyjęty do korporacji przez Koło.

§ 15. Barwiarzem zostać może kandydat po zdaniu egzaminu korporacyjnego, który poznał i przejął się tradycjami i zasadami korporacji i odpowiadając wymaganiom, stawianym barwiarzom, przyjęty został na mocy balotowania do Koła.

§ 16. Okres kandydowania trwać musi co najmniej 3 miesiące, nie licząc ferii letnich.

§ 17. Filistrem zostać może każdy barwiarz lub kandydat, zgodnie z regulaminem korporacji, opuszczający wyższą uczelnię.

§ 18. Osoby niewątpliwej polskości mogą być powoływane na filistrów $\square$ honoris causa $\square$.

§ 19. Korporacja nie może liczyć więcej, niż 100 członków czynnych.

Rozdział IV.

Prawa i obowiązki członków Korporacji.

§20. Wszyscy członkowie korporacji mają obowiązek:

- a) w postępowaniu swym mieć zawsze na względzie dobrą sławę i pożytek swej korporacji;
- b) znać statut i regulaminy swej korporacji oraz ZPK!A;
- c) podlegać wyrokom i postanowieniom Koła i jego wydziałów, statutowi oraz regulaminom swej korporacji, do czego zobowiązują się słowem honoru, składanym przy wstępowaniu do korporacji;
- d) spełniać nałożone na nich przez Koło obowiązki;
- e) stawiać się na wezwanie Koła lub jego wydziałów w oznaczonym terminie;
- f) solidaryzować się z całą korporacją na zebraniach, wiecach i zjazdach akademickich;
- g) raz jeden w czasie swego pobytu w Korporacji opracować i wygłosić referat;
- h) poczuwać się do pracy społecznej; jednak winni przedkładać potrzeby korporacji ponad potrzeby innych stowarzyszeń, do których należą, w wypadku kolizji interesów;
- i) składać co semestr sprawozdanie z pracy naukowej wobec Koła lub jego organów;
- j) być przynajmniej raz na dwa tygodnie na zebraniu naukowym lub ideowo-dyskusyjnym w korporacji;
- k) zerwać wszelkie stosunki z osobami zdyskwalifikowanymi honorowo oraz skazanymi na banicję;
- l) zaskarżyć się w myśl regulaminów swej korporacji w razie wykroczeń przeciw statutowi, regulaminom lub tradycji korporacji, lub postanowieniom Koła i jego wydziałów.

§ 21. Wszyscy członkowie korporacji mają prawo:

- a) korzystania z wszelkich instytucji i urzędów swej korporacji oraz ZPK!A
- b) bywania na zebraniach ogólnych, naukowych, towarzyskich i jawnych posiedzeniach wydziałów Koła;
- c) zabierania głosu i głosowania na zebraniach ogólnych, naukowych i towarzyskich;
- d) wolnej ręki przy głosowaniu na zebraniach ściśle naukowych, sportowych, samopomocowych w kwestiach, nie będących w sprzeczności ze statutami korporacyjnymi;

e) należenia do wszelkich organizacji samopomocowych, naukowych, sportowych i innych oraz takich organizacji ideowych, których ideologia nie stoi w sprzeczności z ideologią ogólnie korporacyjną.

§ 22. Żadnemu z członków korporacji nie wolno:

a) występować w imieniu swej korporacji bez upoważnienia Koła, zaś w imieniu ZPK!A bez upoważnienia Prezydium ZPK!A;

b) występować poza Kołem przeciw zdaniu i postanowieniom Koła i jego wydziałów oraz przeciw statutowi swej korporacji, jak również statutowi ZPK!A;

c) grać w gry hazardowe i komercyjne ponad stan;

d) grać w gry hazardowe i komercyjne w domach gry;

e) odwoływać się do sądu Ogólnie akademickiego w razie zatargu z kolegą z tej samej korporacji;

f) być jednocześnie członkiem innej korporacji;

§ 23. Barwiarze mają obowiązek:

a) bywania na zebraniach Koła;

b) pełnienia tych funkcji, jakie na nich Koło nałoży.

§ 24. Barwiarze mają:

a) prawo głosu decydującego na zebraniach Koła;

b) prawo wybieralności na urzędników korporacji i ZPK!A.

§ 25. Kandydaci są obowiązani zdać w okresie kandydowania egzamin według programu, ustalonego w § 105 Statutu ZPK!A.

§ 26. Filistrzy mają obowiązek:

a) przestrzegać zasady, które ich obowiązywały jako czynnych członków korporacji;

b) wspierać korporację moralnie i materialnie;

c) należeć do stowarzyszeń filisterskich;

d) podlegać jurysdykcji sądu korporacyjnego.

§ 27. Filistrzy mają prawo:

a) wolnego wstępu na wszystkie zebrania korporacyjne na równi z członkami czynnymi;

- b) głosu doradczego lub decydującego w granicach, określonych regulaminami korporacji;
- c) korzystać z instytucji i urzędów Korporacji.

§ 28. W sprawach honorowych niema różnicy w prawach barwiarza i kandydata.

§ 29. Sprawy honorowe między korporantami winny być załatwiane na podstawie kodeksu honorowego przyjętego przez ZPK!A.

§ 30. Członek Korporacji, który dopuści się obrazy 3-go stopnia względem korporanta, należącego do ZPK!A zostaje wykluczony z Korporacji.

§ 31. O ile w sprawie honorowej pomiędzy dwoma korporantami nie doszło do polubownego załatwienia, winien być zwołany Sąd Honorowy, który określi rodzaj wystarczającej satysfakcji.

§ 32. Sprawy honorowe pomiędzy członkami korporacji załatwia Sąd Honorowy, wyłoniony z pośród członków danej Korporacji.

§ 33. Korporant powinien w sprawach honorowych na zastępców i arbitrów zapraszać korporantów.

§ 34. Członkowie Korporacji, którzy z niej wystąpili, bądź też zostali z niej wydalen, mogą być ponownie do niej przyjęci w myśl regulaminów Korporacji.

Rozdział V.

Koło.

§ 35. Kolo składa się z ogółu barwiarzy.

§ 36. Koło jest najwyższą instancją prawodawczą, sądową i administracyjną Korporacji i jako taka:

- a) przyjmuje nowych członków do Korporacji i nowych barwiarzy do Koła;
- b) wyklucza barwiarzy z Koła oraz barwiarzy i kandydatów ze Stowarzyszenia;
- c) zmienia i uzupełnia Statut i regulaminy Korporacji;
- d) wybiera członków prezydium, członków wydziałów, urzędników korporacyjnych, oraz delegatów do instytucji ZPK!A;
- e) rozpatruje apelacje i kasacje od wyroków wydziału sądowego;
- g) zarządza majątkiem Korporacji.

§ 37. Koło orzekając skreślenie członka Korporacji z listy członków, może opatrzyć wyrok swój sankcją $\square$ cum infamia $\square$, co równa się zdyskwalifikowaniu honorowemu.

§ 38. Koło jako najwyższy organ administracyjny sprawuje władzę przy pomocy prezydium, wydziałów oraz urzędników.

§ 39. Posiedzenia Koła są:

- a) zwyczajne, odbywające się periodycznie;
- b) nadzwyczajne, odbywające się w miarę potrzeby.

Rozdział VI.

Organy Koła:

A. Prezydium.

§ 40. Prezydium wybierane jest przez Koło i składa się z prezesa, wiceprezesa (lub wiceprezesów) i sekretarza.

§ 41. Prezydium ma obowiązki:

- a) czuwać ogólnie nad normalnym biegiem życia, korporacyjnego;
- b) układać porządek obrad i przewodniczyć na posiedzeniach Koła oraz na Zebraniach Ogólnych;
- c) prowadzić korespondencję w imieniu Korporacji oraz dbać o całość archiwum.

§) 42. Prezydium ma prawo:

- a) reprezentować korporację na zewnątrz;
- b) rozporządzać w ramach budżetu funduszami, reprezentacyjnym i na nieprzewidziane wydatki;
- c) przeprowadzać operacje finansowe w imieniu Korporacji.

B. Wydział Sądowy.

§ 43. Skład wydziału sądowego określają regulaminy każdej korporacji.

§ 44. Wydział Sądowy rozpatruje wszystkie przekroczenia, nie rozpatrywane przez Kolo.

§ 45. Ścisłą kompetencję i rodzaj stosowanych przez Wydział Sądowy kar, określają regulaminy każdej Korporacji.

C. Wydział Naukowy.

§ 46. Wydział Naukowy jest instytucją, dbającą o dostarczenie członkom Korporacji pomocy intelektualnej w najszerszym słowa tego znaczeniu.

§ 47. Skład Wydziału Naukowego, działalność obowiązkowa itd. określają regulaminy poszczególnych Korporacji.

D. Wydział Finansowy.

§ 48. Wydział Finansowy opracowuje projekty gospodarki finansowej Korporacji i wykonywane je po zatwierdzeniu przez Koło lub Zebranie ogólne.

§ 49. Korporacja musi posiadać co najmniej dwie kasy: kasę na bieżące wydatki (główną) i kasę stypendialną.

§ 50. Kasa stypendialna udziela zapomogi i pożyczki członkom Korporacji i czerpie swe dochody ze składek członkowskich, darowizn i dochodów niestałych. Sumy tej kasy są niezależne od reszty finansów Korporacji.

§ 51. Skład Wydziału Finansowego i jego kompetencje określają regulaminy poszczególnych Korporacji.

E. Inne Wydziały.

§ 52. Prócz wyżej wymienionych mogą istnieć inne wydziały lub komisje, których skład i kompetencje określają regulaminy poszczególnych korporacji.

Rozdział VII.

Zebranie Ogólne.

§ 53. Zebraniem Ogólnym nazywa się, zebranie wszystkich czynnych członków Korporacji.

§ 54. Do atrybucji Zebrania Ogólnego należy:

- a) zatwierdzanie budżetu;
- b) uchwalanie wysokości składek;

- c) wysłuchiwanie sprawozdań z działalności Koła, jego wydziałów i urzędników;
- d) rozważanie wniosków finansowych przedstawionych przez Koło.

Rozdział VIII.

Likwidacja Korporacji.

§ 55. Dobrowolna likwidacja Korporacji może nastąpić na skutek wniosku, uchwalonego przez specjalne zebranie likwidacyjne, większością kwalifikowaną obecnych członków.

§ 56. Zebranie likwidacyjne składa się z barwiarzy i filistrów, którzy w tym wypadku posiadają prawo głosu decydującego; zebranie to jest uważane za prawomocne, o ile o terminie zebrania tego zawiadomieni zostali piśmiennie wszyscy filistrzy i członkowie czynni, co najmniej w terminie miesięcznym oraz przy obecności $\frac{1}{4}$ wszystkich filistrów oraz $\frac{4}{5}$ liczby barwiarzy.

§ 57. Majątkiem Korporacji dysponuje zebranie likwidacyjne.

Rocznik Korporacyjny 1828-1928, Warszawa 1928

Uwaga! Ze statutu usunięto wszystkie przypisy.